

Uitgeven, uitgeven en nog eens uitgeven

Bij de beantwoording van de vragen in deze opgave moet je soms gebruikmaken van informatiebron 2 en 3 in de bijlage.

Op Prinsjesdag presenteert de regering elk jaar de rijksbegroting voor het komend jaar. Docent Mark blikt met klas 4C terug op deze dag. Mark: "De financiële toekomst van het land ziet er minder rooskleurig uit dan de jaren daarvoor. Dit heeft grote gevolgen voor de inkomsten en uitgaven van de overheid."

- 2p 7 Mark: "In economisch mindere tijden stijgt de werkloosheid. Dit heeft gevolgen voor de uitgaven aan de sociale zekerheid."
→ Maak van onderstaande zin een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.

Doe het zo: Noteer de nummers (1), (2) en (3) op je antwoordblad. Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.

Ontslagen werknemers kunnen, als ze voldoen aan een aantal voorwaarden, een ... (1) ... (WIA-uitkering / WW-uitkering) ontvangen. Deze ... (2) ... (volksverzekering / werknemersverzekering) is een ... (3) ... (sociale verzekering / sociale voorziening).

- 2p 8 Mark: "De btw-ontvangsten kunnen dalen door hogere werkloosheid."
→ Leg in twee stappen uit dat de btw-ontvangsten kunnen dalen als de werkloosheid stijgt.

Volgens Mark kan de overheid ervoor kiezen om in financieel slechte tijden te bezuinigen of juist extra geld uit te geven. De Nederlandse regering heeft ervoor gekozen om meer geld uit te geven. Binnen de Europese Unie (EU) hebben de landen afgesproken om de EU-begrotingsregels tijdelijk te versoepelen.

Gebruik informatiebron 2 en 3.

- 2p 9 De overheidsschuld van Nederland voldoet niet meer aan de EU-begrotingsregel.
→ Voldoet het begrotingstekort van Nederland nog wel aan de EU-begrotingsregel? Licht je antwoord toe met een berekening.

- 1p 10 Mark: "Door de extra overheidsuitgaven kan de economische crisis worden tegengegaan. Meer overheidsuitgaven die terechtkomen bij de burgers kunnen leiden tot een minder snelle stijging van de werkloosheid." Hieronder staan drie economische verschijnselen:
- 1 De productie stijgt.
  - 2 De vraag naar goederen en diensten stijgt.
  - 3 De werkgelegenheid stijgt.
- In welke regel staan deze verschijnselen zo, dat een logische gedachtegang ontstaat?
- A overheidsuitgaven stijgen → 1 → 2 → 3 → werkloosheid stijgt minder snel
  - B overheidsuitgaven stijgen → 1 → 3 → 2 → werkloosheid stijgt minder snel
  - C overheidsuitgaven stijgen → 2 → 1 → 3 → werkloosheid stijgt minder snel
  - D overheidsuitgaven stijgen → 2 → 3 → 1 → werkloosheid stijgt minder snel
  - E overheidsuitgaven stijgen → 3 → 1 → 2 → werkloosheid stijgt minder snel
  - F overheidsuitgaven stijgen → 3 → 2 → 1 → werkloosheid stijgt minder snel

- 2p 11 Mark: "Tijdens de vorige economische crisis koos de regering ervoor om meer te bezuinigen. Logisch, zeiden ze toen. Als er minder geld binnenkomt, kun je ook minder geld uitgeven."
- Leg in twee stappen uit dat als de overheid gaat bezuinigen, tijdens een economische crisis, de economische crisis kan verergeren.

Uitgeven, uitgeven en nog eens uitgeven

---

informatiebron 2 begrotingsregels van de EU

overheidsschuld	mag maximaal 60% van het nationaal inkomen zijn
begrotingstekort	mag maximaal 3% van het nationaal inkomen zijn

informatiebron 3 economische verwachting in 2021

nationaal inkomen	€ 823 miljard
begrote overheidsuitgaven	€ 336 miljard
begrote overheidsinkomsten	€ 293 miljard
overheidsschuld	€ 502 miljard